

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 463/2017-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 25. júla 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], a [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpených advokátom JUDr. Martinom Olosom, Advokátska kancelária, Karola Kašjaka 1, Rajecké Teplice, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Žilina sp. zn. 14 C 136/2014 z 30. júna 2015, rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9 Co 702/2015 z 28. januára 2016 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 145/2016 z 28. februára 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] a [REDAKČIA] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola elektronicky 6. júna 2017 a poštou 7. júna 2017 doručená sťažnosť [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľka 1“) a [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľka 2“, spolu len

„sťažovateľky“) vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 14 C 136/2014 z 30. júna 2015, rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 9 Co 702/2015 z 28. januára 2016 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Cdo 145/2016 z 28. februára 2017.

2. Zo sťažnosti vyplýva, že rozsudkom okresného súdu sp. zn. 14 C 136/2014 z 30. júna 2015 bola určená neúčinnosť zmluvy o prevode vlastníctva bytu z 24. októbra 2013. Rozsudkom krajského súdu sp. zn. 9 Co 702/2015 z 28. januára 2016 bol rozsudok okresného súdu vo výroku o určení neúčinnosti zmluvy o prevode vlastníctva bytu z 24. októbra 2013 potvrdený a vo zvyšných výrokoch bol rozsudok okresného súdu zrušený a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie. Uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 145/2016 z 28. februára 2017 doručeným 6. apríla 2017 bolo dovolanie sťažovateľiek odmietnuté ako procesne neprípustné, teda bez meritórneho prerokovania veci.

3. Podľa názoru sťažovateľiek odmietnutie dovolania najvyšším súdom (bez vecného prieskumu) bolo nesprávne a došlo ním k odňatiu ich možnosti konať pred súdom. Dovolanie bolo pritom podľa sťažovateľiek prípustné z viacerých dôvodov, nielen pre odňatie možnosti konať pred súdom. Podľa presvedčenia sťažovateľiek okresný súd a krajský súd nesprávnym procesným postupom súčasne znemožnili, aby uskutočňovali svoje procesné práva v takej miere, že tým došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces. Sťažovateľky napokon namietajú, že okresný súd a krajský súd sa odklonili od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (čo zakladá prípustnosť dovolania), a to najmä v hmotnoprávnej otázke posudzovania blízkej osoby podľa § 116 Občianskeho zákonníka, ako aj v otázke vylúčenia zálohu z exekúcie ex lege a neprípustnosti vedenia exekúcie na záloh bez súhlasu záložného veriteľa.

4. Sťažovateľky považujú za potrebné uviesť, že podľa ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. V prechodných

ustanoveniach Civilného sporového poriadku pritom vôbec nie je určené, že doterajšie dovolacie konania sa dokončia podľa doterajších predpisov, teda podľa Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), naopak, na všetky neukončené dovolacie konania sa od 1. júla 2016 plne vzťahuje Civilný sporový poriadok. Najvyšší súd mal preto podľa sťažovateľiek podané dovolanie prerokovať výlučne podľa ustanovení Civilného sporového poriadku (ktorý širšie upravuje dovolacie dôvody, ako aj prípustnosť dovolania), pričom podľa Civilného sporového poriadku mal posúdiť aj prípustnosť podaného dovolania a dovolacie dôvody. Podľa Civilného sporového poriadku totiž je dovolanie prípustné i proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu. Napriek tomu najvyšší súd prípustnosť dovolania posúdil výlučne podľa t. č. neúčinného Občianskeho súdneho poriadku, hoci o dovolaní rozhodoval už výlučne iba podľa účinného Civilného sporového poriadku, čo je podľa názoru sťažovateľiek neprípustné a pri následnom odmietnutí dovolania má za následok odňatie možnosti konať pred dovolacím súdom v neprospech sťažovateľiek.

5. Pre úplnosť treba podľa sťažovateľiek dodať, že Štátny fond rozvoja bývania (ďalej len „fond“) bol pritom vedľajším účastníkom konania na strane sťažovateľiek ako žalovaných, čo však všeobecné súdy úplne opomenuli uviesť v záhlaví svojich rozhodnutí. Takisto pôvodným žalovaným 2 bol [REDACTED] (ďalej len „pôvodný žalovaný 2“), voči ktorému bolo konanie zastavené, no napriek tomu bol po určitý čas relevantne účastníkom konania. Podľa názoru sťažovateľiek nebolo procesného dôvodu na to, aby sťažovateľka 2 bola v konaní následne ďalej označovaná ako žalovaná 2.

6. Sťažovateľky ďalej poukázali na to, že okresný súd si zákon dotvoril značne neštandardným spôsobom, pričom použil veľký počet rôznych judikátov, navyše cudzieho štátu (Českej republiky). Používal dokonca prívlastky ako napr. fingovaná a fiktívna zmluva, hoci význam týchto pojmov je úplne iný. Krajský súd tieto skutočnosti a odvolacie námietky sťažovateľiek v danom smere opomenul a odvolanie posúdil značne arbitrárne, pričom svoje rozhodnutie podľa sťažovateľiek nedostatočne odôvodnil.

7. Podľa názoru sťažovateľiek vari najmarkantnejšou vadou nesprávnej aplikácie hmotného práva okresným súdom a krajským súdom je zmätočná aplikácia pojmu blízka osoba. Tieto súdy za blízku osobu automaticky považujú švagra (v danom prípade ide

navyše o bývalého švagra). Okresný súd však podľa sťažovateľiek celkom opomenul, že podľa § 116 Občianskeho zákonníka blízkou osobou automaticky nie je švagor, či bývalý švagor (ako blízkou osobou nie sú ex lege ani iní príbuzní, napr. ujovia, tety, strýkovia, svatovci, sesternice, bratrance, krstní rodičia atď.). Blízkou osobou zo zákona je totiž iba manžel, súrodenec, potomok a predok v priamom rade. V prípade švagrovstva bolo preto potrebné, aby žalobca relevantne preukázal, že medzi pôvodným žalovaným 2 a sťažovateľkou 1 (t. č. jeho bývalou švagrinou) bol reálne založený taký vzťah, že by ujmu, ktorú utrpel niektorý z nich, druhý dôvodne pociťoval ako svoju vlastnú. Uvedenú zásadnú skutočnosť mal pritom povinnosť dokazovať žalobca, ktorý však dôkazné bremeno podľa sťažovateľiek neunesol. Zákonná prezumpcia úmyslu u sťažovateľky 1 preto neprichádzala vôbec do úvahy a žalobca mal preukázať úmysel sťažovateľky 1 ako nadobúdateľky ukrátiť žalobcu. Všeobecné sudy však podľa názoru sťažovateľiek hypoteticky a bez akéhokoľvek dôkazného základu automaticky uzavreli, že medzi pôvodným žalovaným 2 a sťažovateľkou 1 (bývalými švagrami) išlo o blízke osoby. Pritom existenciu blízkeho vzťahu pri blízkyh osobách podľa § 116 časti vety za čiarkou Občianskeho zákonníka nie je možné iba všeobecne predpokladať, prezumovať, spravdepodobňovať, ale je potrebné to preukázať. Posúdenie tejto základnej hmotnoprávnej otázky všeobecnými súdmi treba považovať za arbitrárne, keďže z odôvodnenia rozsudku krajského súdu vôbec nevyplývajú konkrétne dôvody posúdenia sťažovateľky 1 ako blízkej osoby. Pôvodný žalovaný 2 nikdy neinformoval o svojich záväzkoch súvisiacich s podnikaním, ako aj o ručeniach, ktoré prevzal. Sťažovateľky tvrdia, že nemali o týchto skutočnostiach žiadnu vedomosť.

9. Podľa sťažovateľiek prevod bytu na sťažovateľku 1 bol vykonaný výlučne preto, že medzi sťažovateľkou 2 a pôvodným žalovaným 2 nebolo zrušené bezpodielové spoluvlastníctvo manželov, dlhodobo spolu nežili a rozvodové konanie trvalo neúnosne dlho.

10. Sťažovateľky ďalej zdôrazňujú, že pôvodný žalovaný 2 (bývalý manžel sťažovateľky 2) nikdy nebol dlžníkom žalobcu. Prevzal totiž na seba ručiteľský záväzok, a to bez vedomia sťažovateľky 2 (v tom čase jeho manželky). Odporovať možno pritom podľa § 42a ods. 1 Občianskeho zákonníka iba právnomu úkonu, ktorý urobil dlžník, nie teda ručiteľ, čo zreteľne vyplýva z tohto zákonného ustanovenia. Ručiteľ pritom nikdy nie

je dlžníkom, ale osobou odlišnou od osoby dlžníka. Sťažovateľky poukázali aj na to, že pri ručení nejde o plnenie vlastného dlhu, ale o plnenie cudzieho záväzku. Ručenie je formou zabezpečenia záväzku, pričom nejde o solidárny záväzok, ani o pristúpenie k záväzku, ale ani o prevzatie dlhu. Je to výlučne zabezpečovací inštitút. Všeobecný súd taktiež podľa sťažovateľiek opomenul, že sťažovateľky neboli nikdy dlžníkami, ale ani ručiteľkami žalobcu, preto odporovateľnosť právneho úkonu u osoby sťažovateľky 2 a u osoby sťažovateľky 1 vôbec neprichádza do úvahy, keďže odporovať možno iba úkonu dlžníka, a nie tretej osoby. Len dlžník totiž môže ukrátiť nároky veriteľa. Ak iná osoba než dlžník urobí úkon, ktorým by sa ukrátili práva veriteľa, nemá to za následok vznik odporovateľnosti. Sťažovateľky zdôrazňujú, že nikdy neboli so žalobcom v žiadnom právnom vzťahu. Na akékoľvek extenzívne či analogické rozširovanie možností odporovania právneho úkonu na iné osoby pritom niet žiadnej zákonnej opory (okresný súd u sťažovateľky 2 používa pojmy ako „spoločný účastník“, „osud zmluvy“, ktoré zákon vôbec hmotnoprávne nepozná). Sťažovateľka 2 nebola dlžníčkou a ani ručiteľkou žalobcu, preto právnomu úkonu, ktorý vykonala, nemožno odporovať.

11. Sťažovateľky, pokračujúc v argumentácii, vo svojej sťažnosti ďalej uvádzajú, že dlžníkov právny úkon musí reálne ukracovať uspokojenie vymáhateľnej pohľadávky veriteľa. Predmetnou zmluvou však žalobca nemohol byť ukrátený, lebo na prevádzanom byte viazlo záložné právo, čím bol byt ex lege vylúčený z exekúcie. Záložné právo a hypotekárny úver pritom boli zriadené podstatne skôr ako vôbec vzniklo ručenie zo strany pôvodne žalovaného 2. Možno podľa sťažovateľiek konštatovať, že fond je prednostným záložným veriteľom k zálohu – bytu, ktorý zabezpečuje pohľadávku fondu z hypotekárneho úveru 1,34 mil. Sk s úrokmi poskytnutého v roku 2007 so splatnosťou počas 30 rokov v mesačných splátkach do roku 2038. Podstatné pritom je, že žalobca voči účinkom záložnej zmluvy v trojročnej prekluzívnej lehote nepodal odporovaciu žalobu, a preto toto záložné právo je účinné i pre žalobcu.

12. Podľa názoru sťažovateľiek podľa kogentnej právnej úpravy (§ 151h ods. 6 Občianskeho zákonníka a § 61 ods. 2 Exekučného poriadku) nemožno viesť exekúciu na záloh bez súhlasu záložného veriteľa, čoho sa žalobca aktívne v žalobe domáhal. Fond pritom žiaden súhlas s exekučným konaním na záloh nikdy neudelil. Tvrdenie okresného

súdu a krajského súdu, podľa ktorého tieto zákonné ustanovenia slúžia iba na ochranu záložného veriteľa a záložný dlžník sa ich nemôže vôbec domáhať, podľa sťažovateľiek neobstoja a nemajú žiadnu oporu v zákone. Ide totiž o kogentné zákonné ustanovenia pôsobiace voči všetkým subjektom a slúžiace i pre účely právnej istoty záložného dlžníka, ktorý má zákonnú garanciu, že zo zálohu tvoriaceho jeho vlastníctvo bude uspokojená práve pohľadávka záložného veriteľa, nie teda pohľadávka iného veriteľa. Taktiež tvrdenie, že fond sa môže v exekúcii domáhať vylúčenia bytu z exekúcie excindačnou žalobou, je podľa názoru sťažovateľiek plne zmätočné a je nepochopením obsahu záložného práva a postavenia prednostného záložného veriteľa. Záložné právo ako vecné právo k cudzej veci pôsobí erga omnes (voči všetkým) a byt ako záloh je z exekúcie vylúčený, t. j. nemožno k nemu zriadiť ani potenciálne exekučné záložné právo a vykonávať akékoľvek úkony v rámci exekučného konania. Okresný súd podľa sťažovateľiek plne ignoroval konštantnú judikatúru v danej veci, ktorú sťažovateľky doložili do spisu.

13. Podľa názoru sťažovateľiek došlo aj k odňatiu možnosti konať pred súdom a k porušeniu zásady rovnosti zbraní a spravodlivého procesu zo strany okresného súdu a krajského súdu.

14. Okresný súd podľa tvrdenia sťažovateľiek nevykonával ani jeden z dôkazov navrhnutých sťažovateľkami. Nepripojil spisy okresného súdu sp. zn. 19 Cb 178/2011 a sp. zn. 37 P 461/2012 (rozvodové konanie). Nevyžiadal správu od fondu a nevykonával výsluch pôvodného žalovaného 2, hoci to sťažovateľky navrhli. Vykonanie týchto dôkazov bolo pritom podľa tvrdenia sťažovateľiek plne dôvodné, keďže vzhľadom na tvrdenie žalobcu a procesnú obranu sťažovateľiek by sa napríklad pôvodný žalovaný 2 vyjadril k tomu, aké mal vzťahy so sťažovateľkami v čase podpisu zmluvy, o čom mali sťažovateľky vedomosť v tomto čase, ako aj k tomu, z akého dôvodu bola zmluva uzavretá. Z nepripojených spisov by sa dala zistiť chronológia a celkový vývin vzťahov medzi sťažovateľkou 2 a pôvodným žalovaným 2, čo má priamy dosah na posúdenie toho, či sťažovateľka 2 je blízkou osobou pôvodného žalovaného 2 a či vôbec mohla mať úmysel ukrátiť veriteľa, o ktorom ani nevedela. Podľa sťažovateľiek je pravdou, že súd rozhoduje autonómne o tom, ktoré z navrhovaných dôkazov vykoná. Súčasne však treba pripomenúť, že v občianskom súdnom konaní súd dbá na to, aby sa skutkový stav veci zistil čo

najúplnejšie a účastníci konania mali súčasne reálnu možnosť dať vykonať dôkazy podporujúce alebo preukazujúce ich tvrdenia a obranu. Súd v civilnom procese podľa názoru sťažovateľiek nikdy nemôže tzv. selektovať dôkazy a iracionálnym alebo jednostranným odmietaním dôkazov utvárať (manipulovať, uprednostňovať) jednu verziu tak, ako to urobil okresný súd. Odmietnutie vykonania dôkazu je možné iba v prípade, že ide o preukazovanie irelevantnej skutočnosti alebo skutočnosti, ktorá je už nepochybne preukázaná, resp. je nesporná. V danom prípade podľa presvedčenia sťažovateľiek došlo k odmietnutiu vykonať dostupné dôkazy.

15. Sťažovateľky poukazujú aj na to, že z odôvodnenia rozsudku okresného súdu zreteľne vyplýva, že okresný súd o základných a rozhodných skutočnostiach vyslovil čisto všeobecné hypotetické závery a úvahy typu: „*je možné predpokladať*“. Pritom v súdnom konaní sa nepredpokladá nejaká skutočnosť, ale túto je potrebné dokázať základnými dostupnými dôkazmi. Je preto zrejmé, že predmetné dôkazy na základe návrhu sťažovateľiek mali byť vykonané. Ich nevykonanie je súčasne hrubým porušením zásady rovnosti zbraní a znemožnením práva účastníka podporiť svoje tvrdenia dôkazmi.

16. Podľa názoru sťažovateľiek okresný súd si ani na jednom z vykonaných pojednávaní nespĺnil povinnosti v zmysle § 118 ods. 2 OSP, lebo vôbec neuviedol, ktoré právne významné skutkové tvrdenia účastníkov je možné považovať za zhodné, resp. ktoré zostali sporné. Iba na záver prvého pojednávania pred výsluchom sťažovateľiek oznámil, že sú splnené formálne predpoklady pre odporovateľnosť právneho úkonu, čím de facto už prejudikoval svoje rozhodnutie. K otázke preukázania zhody, resp. spornosti skutkových okolností sa vôbec nevyjadril (napr. k skutkovému posúdeniu blízkej osoby u sťažovateľky 1). Sťažovateľky namietajú, že samosudca dokonca sám aktívne vyhlásil, že došlo k spáchaniu trestného činu „*ukracovania veriteľa*“ (správne poškodzovania veriteľa), hoci v tejto veci nikdy nebolo podané trestné oznámenie a nikto nebol ani len stíhaný, nie to ešte právoplatne odsúdený, čo je v právnom štáte závažným porušením prezumpcie nevinu.

17. Sťažovateľky napokon poukázali na to, že predmetná povinnosť súdu podľa ustanovenia § 118 ods. 2 OSP bola špeciálne zavedená novelou a je zakotvením práva účastníka na zabezpečenie predvídateľnosti rozhodovania súdu v civilnom sporovom

konaní, keďže súd môže hodnotiť dôkazy inak, ako ich vníma sám účastník, a umožňuje mu tak efektívne reagovať na oznámené posúdenie skutkových tvrdení súdom produkovaním ďalších dôkazov. Táto procesná vada má napokon v tomto prípade priamy súvis a odraz v svojvoľných skutkových záveroch okresného súdu. Okresný súd takto odňal sťažovateľkám možnosť konať pred súdom.

18. Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovateľky požadujú, aby ústavný súd o ich sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa 1/ [REDAKOVANÉ] (...) a sťažovateľa 2/ [REDAKOVANÉ] (...) na súdnu a inú právnu ochranu zaručené podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základné právo na spravodlivý súdny proces zaručené podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu v Žiline sp. zn. 14C 136/2014 zo dňa 30.06.2015, rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9Co 702/2015 zo dňa 28.01.2016 a uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo 145/2016 zo dňa 28.02.2017 porušené bolo.

2. Rozsudok Okresného súdu v Žiline sp. zn. 14C 136/2014 zo dňa 30.06.2015, rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9Co 702/2015 zo dňa 28.01.2016 a uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo 145/2016 zo dňa 28.02.2017 sa zrušuje a vec sa vracia Okresnému súdu v Žiline na ďalšie konanie a rozhodnutie.

3. Okresný súd v Žiline, Krajský súd v Žiline a Najvyšší súd Slovenskej republiky sú povinní uhradiť spoločne a nerozdielne sťažovateľovi 1/ [REDAKOVANÉ] (...) a sťažovateľovi 2/ [REDAKOVANÉ] (...) do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu trovy konania.“

II.

19. Z rozsudku okresného súdu č. k. 14 C 136/2014-154 z 30. júna 2015 vyplýva, že ním bolo určené, že zmluva o prevode vlastníctva bytu z 24. októbra 2013, ako aj zmluva o prevode vlastníctva bytu z 28. mája 2014 sú voči žalobcovi neúčinné. Podľa konštatovania okresného súdu bolo potrebné zamietnuť návrh na výsluch pôvodného žalovaného 2 na preukázanie, či skôr popretie blízkeho vzťahu so sťažovateľkou 1, pretože s poukazom na

objektívne hľadiská by subjektívne tvrdenia nič nemohli na posúdení tejto otázky zmeniť, najmä pre záujem pôvodného žalovaného 2 na tom, aby úkon, ktorým ukrátil žalobcu, nebol odporovateľným právnym úkonom. Podľa názoru okresného súdu odporovať možno len úkonom dlžníka. Veriteľ je za podmienok uvedených v ustanovení § 42a Občianskeho zákonníka oprávnený odporovať nielen právnym úkonom dlžníka, ale aj právnym úkonom ručiteľa a ďalších osôb, ktoré sú z dôvodu akcesorickej a subsidiárnej povinnosti zákonom, resp. zmluvou zviazané (najmä z titulu zabezpečenia záväzkov) uspokojiť pohľadávku veriteľa. Toto ustanovenie nemožno interpretovať reštriktívne, ale je nevyhnutné vychádzať z jeho významu a účelu, ktorým je ochrana veriteľa pred úmyselným marením uspokojenia jeho pohľadávky. Ak by možnosť veriteľa odporovať ukracujúcim úkonom bola zúžená výlučne na právne úkony hlavného dlžníka, bol by tým flagrantne popretý základný princíp a zmysel odporovateľnosti právnych úkonov, pričom by obdobne zviazané osoby (dlžník, ručiteľ) mali contra lege kvalitatívne rôzne právne postavenie, čo je neprípustné. Odporovateľnosť nie je obmedzená len na úkony dlžníka, ale aj iných osôb zodpovedajúcich za záväzok dlžníka, teda subsidiárne a akcesoricky zodpovedných osôb na základe ručenia, ale aj osôb, ktoré pristúpili k záväzku, prevzali záväzok a pod. Preto ak právoplatným rozsudkom bolo uložené spoločnosti SKELET – SK, s. r. o., pôvodnému žalovanému 2 a [REDAKOVANÉ] zaplatiť žalobcovi sumu 75 150,12 € s úrokom z omeškania s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť plniť ostatných žalovaných, je jasne deklarované, že povinnosť plniť má aj pôvodný žalovaný 2. Zároveň, pokiaľ sa nakladalo so spoločným majetkom, teda majetkom patriacim do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, vždy úkon jedného z manželov predpokladá aj spoločnú činnosť druhého z manželov, minimálne súhlas s nakladaním s majetkom v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov, teda konanie druhého z manželov, ktorý nebol dlžníkom a ani ručiteľom (sťažovateľka 2), je potrebné považovať za spoločný úkon dvoch bezpodielových spoluvlastníkov, ktorých nemožno od seba oddeliť, teda spoločný úkon dvoch osôb vzájomne zdieľajúcich jeden osud právneho úkonu. Z týchto dôvodov možno odporovať aj spoločnému úkonu dlžníka a jeho manželky (pôvodného žalovaného 2 a sťažovateľky 2). Podľa rozsudku Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 21 Cdo 2345/2000 z 27. novembra 2001 dohode o vypořádání bezpodielového spoluvlastníctva manželov možno úspešne odporovať, ak bývalí manželia pri vypořádání

síce postupovali podľa § 150 Občianskeho zákonníka, ale konkrétne rozdelenie vecí či práv a záväzkov bolo dlžníkom úmyselne volené tak, aby stav po vyporiadaní znemožnil alebo celkom vylúčil uspokojenie pohľadávky veriteľa. Preto obchádzanie dohody fingovanými právnymi úkonmi darovaním nehnuteľnosti manželmi sestre jedného z nich na účely spätného prevodu len na jedného z manželov, a tým obchádzanie zákazu darovania majetku v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov jednému z manželov treba považovať účinkami za obdobné ako vypracovanie ukracujúcej dohody o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Podľa ďalšieho rozsudku Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 21 Cdo 1290/2001 zo 7. mája 2002 odporovateľným je tiež právny úkon, ktorým vec ušla z bezpodielového spoluvlastníctva dlžníka a jeho manžela, pričom skutočnosť, že veriteľ nemá voči manželovi dlžníka vymáhateľnú pohľadávku, je sama osebe nerozhodná. S poukazom na tieto právne závery bola vyriešená aj otázka pasívnej legitimácie na strane žalovaných. Treba nesporne považovať za blízku osobu sestru jedného z manželov, v tomto prípade sťažovateľku 1, ktorá je sestrou sťažovateľky 2 ako manželky pôvodného žalovaného 2. Vzhľadom na blízkosť vzťahu manželov je nevyhnutné predpokladať existenciu príbuzenského pomeru v priamom rade (súrodenec) jedného z manželov za blízku osobu aj vo vzťahu k druhému z manželov, ktorý nie je príbuzným súrodencu jeho manžela/ky. Blízkymi osobami sú ipso facto, t. j. nezávisle od akejkoľvek ďalšej podmienky, manželia po dobu trvania manželstva, bez zreteľa na to, či žijú spoločne alebo nie, resp. na prípadný rozvrat manželstva. Pre skúmanie blízkosti osôb, teda pre posúdenie, či ujmu, ktorú by utrpela jedna z nich, druhá dôvodne pociťovala ako vlastnú ujmu, je potrebné vychádzať z objektívnych hľadísk a hľadiska spoločenského, nie subjektívneho názoru niektorej z osôb. Všeobecne do tejto druhej skupiny blízkych osôb možno zaradiť napr. zošvagrené osoby, vzťah jedného manžela k príbuzným druhého manžela, vzťah jedného z manželov k nevlastnému dieťaťu, pokiaľ s týmto dieťaťom žije v spoločnej domácnosti, vzťah fyzickej osoby k dieťaťu, ktoré je mu zverené do výchovy, vzťah budúceho osvojiteľa k maloletému dieťaťu, ktoré má v dočasnej starostlivosti, vzťah pestúna k zverenému dieťaťu, vzťah medzi poručníkom a maloletým dieťaťom, vzťah druha a družky atď. Súd preto posúdi najmä hľadisko spoločenskej morálky s prihliadnutím na všetky dôležité okolnosti prípadu, či môže určitá osoba dôvodne pociťovať ujmu spôsobenú inej osobe ako vlastnú ujmu. V danom prípade treba považovať za preukázané, že

sťažovateľka 1 by ujmu, ktorú utrpela sťažovateľka 2 ako jej sestra, ale aj pôvodný žalovaný 2 (jej manžel), najmä v spojení so spoločným majetkom, objektívne pociťovala ako vlastnú ujmu, pretože vzťah pôvodného žalovaného 2 a sťažovateľky 1 nemožno posudzovať v súvislosti s nakladaním so spoločným majetkom ako vzťah oddelený a odlišný od vzťahu sťažovateľky 1 a sťažovateľky 2. Pokiaľ sa namietala neexistencia ukrátenia v dôsledku toho, že nemožno viesť exekúciu na vec, na ktorej viazne exekučné záložné právo znamenajúce nemožnosť uspokojenia sa zo záložného práva, treba poukázať na to, že ide o nepochopenie základných princípov Občianskeho zákonníka a Exekučného poriadku. Je pravdou, že exekučné konanie na záloh možno viesť iba vtedy, ak oprávneným je záložný veriteľ alebo ak záložný veriteľ s exekúciou súhlasí, avšak toto oprávnenie je dané na ochranu záložného veriteľa, a nie dlžníka. Pokiaľ by aj bola exekúcia vedená na vec, na ktorej viazne záložné právo, je len právom záložného veriteľa domáhať sa vylúčenia veci z exekúcie. Dlžníkovi, ktorý má plniť a nemá žiadne oprávnenia zo záložného práva, neprislúcha domáhať sa vylúčenia veci z exekúcie pre existenciu záložného práva inej osoby.

20. Z rozsudku krajského súdu č. k. 9 Co 702/2015-236 z 28. januára 2016 vyplýva, že ním bol potvrdený rozsudok okresného súdu č. k. 14 C 136/2014-154 z 30. júna 2015 vo výroku, ktorým bola určená neúčinnosť zmluvy o prevode nehnuteľností uzavretej 24. októbra 2013 medzi pôvodným žalovaným 2 a sťažovateľkou 2 ako darcami a sťažovateľkou 1 ako obdarovanou, a to vo vzťahu voči žalobcovi. V ostatnej časti bol rozsudok okresného súdu zrušený a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie. Podľa konštatovania krajského súdu okresný súd vyhovel návrhu žalobcu a určil neúčinnosť zmluvy o prevode nehnuteľností uzavretej medzi pôvodným žalovaným 2 a sťažovateľkou 2 ako darcami a sťažovateľkou 1 ako obdarovanou z 24. októbra 2013, ako aj zmluvy medzi sťažovateľkou 1 ako prevodcom a sťažovateľkou 2 ako nadobúdateľkou z 28. mája 2014 týkajúcej sa tých istých nehnuteľností. Rozsudok odôvodnil ustanoveniami § 42a a § 42b Občianskeho zákonníka a konštatoval, že zmluvou o prevode vlastníctva bytu uzatvorenou 24. októbra 2013 došlo k ukráteniu vymáhateľnej pohľadávky žalobcu ako veriteľa prevodom medzi blízkymi osobami v lehote kratšej ako tri roky od podania návrhu a rovnako následne ďalším prevodom medzi sťažovateľkou 1 a sťažovateľkou 2 z 28. mája

2014 tiež došlo k ukráteniu žalobcu ako veriteľa. Podľa názoru krajského súdu s námietkou sťažovateľiek týkajúcou sa postavenia pôvodného žalovaného 2 ako dlžníka sa okresný súd správne vysporiadal, keď konštatoval, že pri aplikácii ustanovenia § 42a a nasl. Občianskeho zákonníka má pôvodný žalovaný 2 postavenie dlžníka, keďže bol právoplatným rozhodnutím zaviazaný uhradiť dlh ako ručiteľ spolu s dlžníkom. Je nepochybné, že na základe tohto titulu môže veriteľ proti tejto osobe viesť nútený výkon rozhodnutia. Okresný súd správne posúdil aj otázku blízkej osoby, lebo aj podľa názoru krajského súdu je možné sestru manželky dlžníka, ktorá úkonom získala prospech (nehnutelnosť), považovať za osobu blízku, a to aj vzhľadom na vyjadrenie samotných účastníkov týkajúce sa dôvodov prevodu. Odňatím možnosti účastníkovi konať pred súdom je potrebné rozumieť taký postup súdu, ktorým účastníkovi znemožní realizáciu jeho procesných práv vyplývajúcich z OSP (napr. právo vyjadriť sa k rozhodujúcim skutočnostiam, navrhnúť vykonanie dôkazov a pod.). Nie každé procesné pochybenie súdu možno považovať za vadu, ktorá by mala za následok odňatie možnosti účastníkovi konať pred súdom. Ako to vyplýva aj zo samotného odvolania sťažovateľiek, síce vytykajú porušenie ustanovenia § 118 ods. 2 OSP, ale na druhej strane nenavrhujú vo veci doplniť dokazovanie a ani neuvádzajú žiadne nové skutočnosti, ktoré nemohli v priebehu prvostupňového konania uviesť, resp. ku ktorým sa nemohli vyjadriť. Za takéhoto stavu potom nemožno konštatovať, že by došlo k porušeniu ich procesných práv, ktoré im priznáva zákon. K pochybeniu zo strany okresného súdu došlo pri rozhodovaní o neúčinnosti zmluvy z 28. mája 2014. Dôvody rozhodnutia v tejto časti sú nezrozumiteľné, a tým nepreskúmateľné.

21. Z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 145/2016 z 28. februára 2017 vyplýva, že ním bolo odmietnuté dovolanie sťažovateľiek proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 9 Co 702/2015 z 28. januára 2016. Uznesenie najvyššieho súdu bolo právnomu zástupcovi sťažovateľiek podľa jeho dátumovej pečiatky doručené 6. apríla 2017, keď spis bol z najvyššieho súdu vrátený na okresný súd podľa dátumovej pečiatky okresného súdu 3. apríla 2017. Podľa konštatovania najvyššieho súdu dovolanie bolo podané 13. apríla 2016, pričom sťažovateľky argumentovali ustanovením § 237 ods. 1 písm. f) OSP. Poukázali na to, že okresný súd a krajský súd sa odklonili od ustálenej rozhodovacej praxe

v hmotnoprávnej otázke posudzovania blízkej osoby podľa § 116 Občianskeho zákonníka, ako i v otázke vylúčenia zálohu z exekúcie ex lege a neprípustnosti vedenia exekúcie na záloh bez súhlasu záložného veriteľa. Tvrdili tiež, že pôvodný žalovaný 2 nikdy nebol dlžníkom žalobcu, pretože prevzal na seba ručiteľský záväzok, pričom dlžníkmi alebo ručiteľkami neboli ani sťažovateľky. Uviedli ďalej, že okresný súd nesplnil povinnosť podľa § 118 ods. 2 OSP, keď vôbec neuviedol, ktoré právne významné skutkové tvrdenia účastníkov bolo možné považovať za zhodné a ktoré zostali sporné. Za iné procesné vady považovali tú skutočnosť, že tak okresný súd, ako aj krajský súd opomenuli uviesť v záhlaví svojich rozsudkov fond ako vedľajšieho účastníka konania. Podľa názoru najvyššieho súdu vzhľadom na ustanovenie § 470 ods. 1 a ods. 2 prvú vetu CSP treba vychádzať z toho, že Civilný sporový poriadok platí síce aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti (1. júla 2016), avšak právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Vzhľadom na to, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016, t. j. za účinnosti OSP, najvyšší súd postupoval v zmysle prechodného ustanovenia § 470 ods. 2 CSP a procesnú prípustnosť podaného dovolania preto posudzoval podľa § 236, § 237 ods. 1 a § 238 OSP. Keďže dovolanie smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, prípustnosť dovolania prichádza do úvahy, len ak by v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v ustanovení § 237 ods. 1 OSP. Sťažovateľky procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a) až e) a g) OSP netvrdili a ich existencia ani nevyšla v dovolacom konaní najavo. Sťažovateľky namietali procesnú vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f) OSP, teda odňatie možnosti konať pred súdom, ktorú spájali s viacerými nedostatkami v postupe okresného súdu a krajského súdu. Na námietku, že okresný súd nevykonal navrhnuté dôkazy, treba uviesť, že postup súdu, ktorý nevykonal všetky účastníkom navrhované dôkazy, nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) OSP, lebo týmto postupom sa účastníkovi neodníma možnosť pred súdom konať. Neopodstatnená je aj námietka týkajúca sa skutočnosti, že okresný súd a krajský súd prípadne opomenuli uviesť v záhlaví rozsudkov fond ako vedľajšieho účastníka. Ani táto skutočnosť nie je procesnou vadou zakladajúcou prípustnosť dovolania. K namietanému nesprávnemu právnemu posúdeniu veci, ktoré sa malo týkať splnenia podmienok pre úspešné odporovanie právnemu úkonu, treba uviesť, že pristúpiť k preskúmaniu tohto dovolacieho dôvodu by bolo možné len v procesne prípustnom

dovolání, čo však nie je tento prípad. Nesprávne právne posúdenie veci nie je totiž procesnou vadou konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f) OSP, lebo (ani prípadné) nesprávne právne posúdenie veci súdom účastníkovi konania neznemožňuje realizáciu jeho procesného oprávnenia. Pokiaľ sťažovateľky namietajú nesplnenie povinnosti okresného súdu postupovať v zmysle § 118 ods. 2 OSP, treba uviesť, že ani prípadné porušenie tohto ustanovenia nespôsobuje existenciu vady v zmysle § 237 ods. 1 písm. f) OSP. Ak totiž súd toto ustanovenie nedodrží, nemá to žiaden priamy dosah na možné vylúčenie účastníka konania z jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva. Porušenie tohto ustanovenia teda žiadnym spôsobom nediskvalifikuje účastníka konania napr. v práve zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, zhrnúť na záver pojednávania svoje návrhy a pod. Existencia tejto vady sama osebe nezakladá zmätočnosť rozhodnutia a nie je procesnou vadou konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f) OSP. Uvedené pochybenie by bolo možné hodnotiť len ako tzv. inú vadu konania, ktorou možno dovolanie v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) OSP odôvodniť, avšak dovolací súd môže pristúpiť k posúdeniu opodstatnenosti tvrdenia o tomto dovolacom dôvode až vtedy, keď je dovolanie z určitého zákonného dôvodu prípustné (o čo však v danom prípade nejde).

III.

22. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

23. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

24. Na rozhodnutie o tej časti sťažnosti, ktorá pre namietané porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru smeruje proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 14 C 136/2014 z 30. júna 2015, nie je daná právomoc ústavného súdu.

Ako to vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy, keď o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy.

Proti rozsudku okresného súdu č. k. 14 C 136/2014-154 z 30. júna 2015 bolo prípustné odvolanie ako riadny opravný prostriedok, a preto právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľiek mal krajský súd v rámci odvolacieho konania. Tým je zároveň v uvedenom rozsahu vylúčená právomoc ústavného súdu. Treba tiež dodať, že sťažovateľky možnosť podania odvolania ako riadneho opravného prostriedku aj využili.

25. Odlišná je situácia vo vzťahu k tej časti sťažnosti, ktorá pre namietané porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru smeruje proti uzneseniu najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 145/2016 z 28. februára 2017, ako aj proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 9 Co 702/2015 z 28. januára 2016. Tieto časti sťažnosti treba považovať za zjavne neopodstatnené.

26. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia

označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

27. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

K namietanému porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 145/2016 z 28. februára 2017

28. Podľa sťažovateľiek odmietnutím dovolania bez vecného prieskumu došlo k odňatiu ich možnosti konať pred súdom, pričom navyše dovolanie bolo prípustné nielen pre odňatie možnosti konať pred súdom, ale aj pre nesprávne hmotnoprávne posúdenie pojmu „blízka osoba“ podľa § 116 Občianskeho zákonníka, ako aj pre nesprávne hmotnoprávne posúdenie otázky vylúčenia zálohu z exekúcie ex lege a neprípustnosti vedenia exekúcie na záloh bez súhlasu záložného veriteľa. Prípustnosť dovolania z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia vecí vyplýva z ustanovenia § 421 CSP, ktoré prichádzalo do úvahy aplikovať pri správnom výklade intertemporálneho ustanovenia § 470 ods. 1 CSP. K odňatiu možnosti konať pred súdom došlo podľa sťažovateľiek aj v dôsledku toho, že hoci fond bol vedľajším účastníkom konania na strane sťažovateľiek ako žalovaných, nebol uvedený v záhlaví rozhodnutí všeobecných súdov. Rovnako voči pôvodnému žalovanému 2

bolo konanie zastavené, čo však nič nemení na tom, že bol po určitý čas relevantne účastníkom konania, a nebolo preto procesného dôvodu na to, aby sťažovateľka 2 bola v konaní následne ďalej označovaná ako žalovaná 2.

29. Podľa názoru ústavného súdu treba považovať závery najvyššieho súdu, podľa ktorých dovolanie bolo potrebné odmietnuť pre neprípustnosť, za dostatočne zargumentované a presvedčivé.

Celkom jednoznačne sa ako najdôležitejšia javí námietka sťažovateľiek, podľa ktorej pri správnom výklade intertemporálneho ustanovenia § 470 ods. 1 CSP bolo dovolanie prípustné nielen pre vady zmätočnosti, ale aj pre nesprávne právne posúdenie niektorých hmotnoprávných otázok, vo vzťahu voči ktorým sa mali všeobecné súdy odchýliť od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

Ústavný súd je v danej súvislosti presvedčený o správnosti zásadného stanoviska najvyššieho súdu, podľa ktorého, vychádzajúc z ustanovenia § 470 ods. 1 a 2 CSP, na konanie o dovolaní podanom pred 1. júlom 2016 sa síce použije od 1. júla 2016 CSP (§ 470 ods. 1), avšak zároveň právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred 1. júlom 2016, zostávajú zachované (§ 470 ods. 2). Je len samozrejmé, že prípustnosť dovolania podaného pred 1. júlom 2016 sa nemôže riadiť ustanoveniami § 420 a § 421 CSP, keďže tieto ustanovenia (rovnako ako celý Civilný sporový poriadok) v čase podávania dovolania ešte neboli účinné. Je vylúčené vyvodzovať prípustnosť dovolania z právnej úpravy, ktorá síce v čase podania dovolania už existovala, resp. bola platná, avšak ešte nebola účinná. Práve na tom je založené ustanovenie § 470 ods. 2 CSP. Inými slovami, to znamená, že na jednej strane prípustnosť dovolania podaného pred 1. júlom 2016 sa riadi Občianskym súdnym poriadkom, avšak samotné dovolacie konanie prebieha od 1. júla 2016 už podľa Civilného sporového poriadku.

Na základe uvedeného je nepochybné, že najvyšší súd sa nemohol zaoberať namietaným nesprávnym právnym posúdením veci nižšími súdmi, keďže prípustnosť dovolania vzhľadom na ustanovenie § 238 OSP z tohto dôvodu do úvahy neprichádzala.

Rovnako za správny treba považovať záver najvyššieho súdu, podľa ktorého neuvedenie fondu ako vedľajšieho účastníka konania na strane sťažovateľiek nemožno považovať za procesnú vadu zakladajúcu prípustnosť dovolania. Navyše by takáto vada

predstavovala porušenie práv fondu, nie teda sťažovateľiek. Za procesnú vadu zakladajúcu prípustnosť dovolania nemožno považovať ani skutočnosť, že sťažovateľka 2 bola v konaní označovaná ako žalovaná 2 potom, čo konanie voči pôvodnému žalovanému 2 bolo zastavené. Predtým totiž bola sťažovateľka 2 označovaná ako žalovaná 3. Ide iba o technickú otázku pri označovaní účastníka konania, ktorá nemá nijaký vplyv na jeho procesné práva a povinnosti. Presvedčivý je aj názor najvyššieho súdu, podľa ktorého nevykonanie všetkých účastníkom navrhovaných dôkazov nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) OSP. Najvyšší súd tu vychádza zo svojej ustálenej dovolacej praxe. Navyše treba dodať, že okresný súd vysvetlil, prečo nepovažoval výsluch pôvodného žalovaného 2 za potrebný. Napokon niet dôvodu neakceptovať stanovisko, podľa ktorého ani prípadné porušenie ustanovenia § 118 ods. 2 OSP neznamená vadu v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f) OSP, a to z dôvodov, na ktoré najvyšší súd poukazuje.

K namietanému porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu sp. zn. 9 Co 702/2015 z 28. januára 2016

30. Sťažovateľky sú presvedčené, že okresný súd si zákon dotvoril značne neštandardným spôsobom, pričom použil veľký počet rôznych judikátov, navyše cudzieho štátu (Českej republiky). Používal dokonca prívlastky ako napr. fingovaná a fiktívna zmluva, hoci význam týchto pojmov je úplne iný. Podľa sťažovateľiek krajský súd tieto odvolacie námietky opomenul a odvolanie posúdil značne arbitrárne, pričom rozsudok nedostatočne odôvodnil. Najmarkantnejšou vadou nesprávnej aplikácie hmotného práva okresným súdom a krajským súdom je podľa názoru sťažovateľiek zmätočná aplikácia pojmu „blízka osoba“ (v danom prípade bývalý švagor). V prípade švagrovstva bolo potrebné, aby žalobca preukázal, že medzi pôvodným žalovaným 2 a sťažovateľkou 1 (bývalou švagrinou pôvodného žalovaného 2) bol reálne založený taký vzťah, že by ujmu, ktorú utrpel niektorý z nich, druhý dôvodne pociťoval ako svoju vlastnú, pričom túto zásadnú skutočnosť mal povinnosť dokazovať žalobca, ktorý však dôkazné bremeno neunesol. Podstatné je ďalej podľa sťažovateľiek, že pôvodný žalovaný 2 nikdy nebol dlžníkom žalobcu, keďže bol ručiteľom, čo vylučuje možnosť aplikácie ustanovenia § 42a ods. 1 Občianskeho zákonníka. Nemohlo dôjsť ani k ukráteniu uspokojenia vymáhateľnej pohľadávky veriteľa (žalobcu), lebo na prevádzanom byte viazlo záložné právo, v dôsledku

ktorého bol byt ex lege vylúčený z exekúcie. Nemožno viesť exekúciu na záloh bez súhlasu záložného veriteľa, pričom fond žiaden súhlas s exekučným konaním na záloh nikdy neudelil. Neobstojí tvrdenie okresného súdu a krajského súdu, podľa ktorého ustanovenia § 151h ods. 6 Občianskeho zákonníka a § 61 ods. 2 Exekučného poriadku slúžia iba na ochranu záložného veriteľa a záložný dlžník sa ich nemôže vôbec domáhať. Ide o kogentné zákonné ustanovenia pôsobiace voči všetkým subjektom a slúžiace aj pre účely právnej istoty záložného dlžníka, ktorý má zákonnú garanciu, že zo zálohu tvoriaceho jeho vlastníctvo bude uspokojená práve pohľadávka záložného veriteľa, nie teda pohľadávka iného veriteľa.

31. Ústavný súd je toho názoru, že na všetky uvedené argumenty sťažovateľiek dal okresný súd vo svojom podrobne zdôvodnenom rozsudku konkrétne a dostatočné odpovede. Nemožno mu vytýkať (práve naopak, treba považovať za správne), že sa pritom opiera o judikatúru vrátane judikatúry z Českej republiky, pričom právne názory z tejto judikatúry prezentuje ako vlastné právne názory, keďže sa s citovanými judikatúrnymi závermi stotožnil.

K námietkam sťažovateľiek možno v podstate uviesť, že reagujú na argumentáciu okresného súdu a krajského súdu vlastne iba tým, že opakujú právne názory, ktoré už predtým vyslovili, a to v podstate bez toho, aby nad rámec všeobecného vyjadrenia nesúhlasu (veľký počet rôznych judikátov, navyše z Českej republiky, používanie prívlastkov *fingovaná* a *fiktívna zmluva* v odlišnom význame) konkrétnejšie vecne polemizovali s argumentáciou všeobecných súdov. Na viacerých miestach namietajú, že okresný súd a krajský súd sa odchýlili od judikatúry najvyššieho súdu (najmä v súvislosti s otázkou posúdenia bývalého švagra ako osoby blízkej podľa § 116 Občianskeho zákonníka), avšak žiadnu judikatúru v týchto súvislostiach neoznačujú. Naopak (ako už na to bolo poukázané), okresnému súdu vyčítajú poukazovanie na veľký počet konkrétne označených judikátov vrátane českých.

Za uvedeného stavu sa rozsudok krajského súdu nejaví ani ako arbitrárny, ale ani ako zjavne neodôvodnený. Samotná skutočnosť, že sťažovateľky majú na vec odlišný názor, nezakladá bez ďalšieho porušenie označených článkov ústavy a dohovoru.

32. Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. júla 2017